

8.42x31.32	2	עמוד 23	גלובס - כותרת	12/09/2012	33695258-1
85561					

לימודי מדעים בפריפריה

עו"ד רוית דום

מטרה לאומית

מדי שבוע אנו עדים לכותרות שמוכיחות לכאורה את הפער בין המרכז השבע לפריפריה הרעבה. כמעט בכל מדד ניתן להוכיח שהפערים קיימים: בשכר, בתחבורה ובתשתיות, בתרבות, בפנאי ועוד. מאחורי הכותרת יש נתונים לא

מחמיימים למערכת החינוך: ביישובי הפריפריה ניתן ללמוד מדעים וטכנולוגיה גבוהה רק בכ-50% מבתי-הספר, בעוד שביישובי המרכז מוצעות מגמות המדעים בכ-85% מבתי-הספר. עתידם של התלמידים מוכרע למעשה כבר בגיל 14. תעודת-בגרות עם מגמות מדעיות מקנה אפשרויות רחבות יותר מתעודת-בגרות ללא מגמות אלו. משמעות לימודי המדעים מקבלת משנה-תוקף מיד לאחר סיום הלימודים בתיכון. לא צריך לחכות לנתוני הקבלה לאוניברסיטה כדי להבין את הפער. בוגר תיכון עם בגרות במדעים יהיה מבוקש יותר מבוגר תיכון ללא בגרות במדעים כבר בגיוס לצה"ל: בוגרי המגמות הטכנולוגיות משתלבים ביחידות המובחרות בצה"ל, ובכך יוצאהו מקבלים יתרון נוסף בשוק האזרחי. בעשורים האחרונים נפתחה במקומות רבים מערכת החינוך לתחרות על ליבו של כל תלמיד. כל תלמיד יכול לבחור את בית-הספר התיכון שבו ילמד, דבר שיצר תהליך תחרותי בין בתי-הספר. היינו רוצים שהתחרות תיצור איכות, אבל כללי המשחק לא תמיד תואמים את הציפיות. מרבית בתי-הספר נאלצו ליצור מגמות אטרקטיביות כדי למשוך את התלמידים, וזו הסיבה שיש כיום כל-כך הרבה מגמות לימוד יצירתיות וצבעוניות, כמו משחק, קולנוע ותקשורת. קשה לראות בפרסומי בתי-הספר את גאוותם על מגמות כמו ביולוגיה, הנדסת תוכנה, מכטרוניקה ופיסיקה.

חינוך, חינוך, חינוך

בתי-הספר הטכנולוגיים הם כיום המקומות היחידים שמתחייבים לשמור את מורשת המדעים והטכנולוגיה הגבוהה. עשרות בתי-הספר המקצועיים-טכנולוגיים הפזורים במדינה מאפשרים לימודי מדעים וטכנולוגיה גבוהה יחד עם מסלולים לבגרות איכותית, וזה קורה בדימונה, באר-שבע, עמק חרוד, צפת, לקיה, חורה, בירושלים ועוד. בתי-ספר אלו מציעים את המסלולים לכל האוכלוסיות,

ביישובי הפריפריה ניתן ללמוד מדעים רק בכ-50% מבתי-הספר, בעוד שבמרכז בכ-85% מבתי-הספר. עתידם של תלמידי הפריפריה מוכרע למעשה כבר בגיל 14. בוגר תיכון עם בגרות במדעים יהיה מבוקש יותר

ללא סלקציה – כפי שהיא נעשית ביישובים במרכז, שם רוצים אחוזי הצלחה גבוהים, ולכן לרוב מקבלים ללימודים רק את מי שסיכויי ההצלחה שלו גבוהים וצפויים מראש. בית-הספר בצפת – מקום שאינו חשוד כיישוב חזק – זכה במקום השני באולימפיאדת הפיסיקה והכפיל את מספר התלמידים הלומדים במגמות המדעיות. זה קרה משלוש סיבות: חינוך, חינוך, חינוך. היינו רוצים שבכל מערכת החינוך ילמדו פיסיקה במסלול בגרות, וזו מטרה לאומית ממדרגה ראשונה. אך עד שמערכות השלטון יתעשתו ויציבו את החינוך הטכנולוגי והמדעי בראש סדר העדיפויות, הפריפריה תמשיך להסתמך על רשתות החינוך הטכנולוגי.